

Tỉnh thành nào đang "ngốn" ngân sách trung ương nhiều nhất?

01:53 17/10/2016

Trong tổng số thu dự toán ngân sách nhà nước (NSNN) năm 2016 là hơn 1

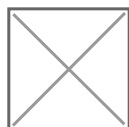
THCL - Trong tổng số thu dự toán ngân sách nhà nước (NSNN) năm 2016 là hơn 1 triệu tỷ đồng thì 14 tỉnh miền núi phía Bắc đóng góp vốn vụn hơn 3,6% và 13 tỉnh thành đồng bằng sông Cửu Long cũng chỉ đóng góp được trên 4,5%, 14 tỉnh thành Bắc Trung bộ và Duyên hải miền Trung đóng góp gần 11%, riêng 5 tỉnh Tây Nguyên có tỷ lệ đóng góp vào thu NSNN thấp nhất, chỉ chưa đầy 1,4%.

Dẫn tới, gánh nặng thu NSNN dồn lên vai 6 tỉnh thành Đông Nam bộ khi phải đảm đương tới trên 42% tổng thu NSNN và 11 tỉnh thành đồng bằng sông Hồng với tỷ lệ hơn 30%.

Bất bình đẳng thu chi NSDP

Vì vậy, chuyên gia Kinh tế Vũ Đình Ánh, nhận định vấn đề công bằng thu chi NSDP tiếp tục là chủ đề tranh luận khi gánh nặng thu NSNN đều dồn lên vai hơn một chục tỉnh thành có số điều tiết về NSTW còn đại đa số các tỉnh còn lại đều trong tình trạng thu không đủ chi nên phải nhận bổ sung cân đối từ NSTW, thậm chí với qui mô bổ sung cân đối rất lớn.

Ts.Ánh khẳng định, tình trạng thiếu công bằng thu chi NSDP càng thêm trầm trọng và không có lối thoát do đã kéo dài hàng chục năm và thể hiện ngay trong dự toán thu chi NSNN năm 2016.

Trong 63 tỉnh thành vẫn chỉ có 13 tỉnh thành có tỷ lệ điều tiết nên không nhận bổ sung cân đối từ NSTW

Cụ thể, theo Dự toán NSNN 2016, tổng thu NSDP được hưởng theo phân cấp là 417.618 tỷ đồng, tương đương 70% tổng thu NSTW được hưởng theo phân cấp, còn thu bổ sung từ NSTW là 211.221 tỷ đồng, trong đó 60,5% là bổ sung cân đối, còn lại là bổ sung có mục tiêu.

Cũng theo dự toán NSNN 2016, trong 63 tỉnh thành vẫn chỉ có 13 tỉnh thành có tỷ lệ điều tiết nên không nhận bổ sung cân đối từ NSTW là Hà Nội, Hải Phòng, Quảng Ninh, Vĩnh Phúc, Bắc Ninh, Đà Nẵng, Quảng Ngãi, Khánh Hòa, TP.Hồ Chí Minh, Đồng Nai, Bình Dương, Bà Rịa-Vũng Tàu, Cần Thơ.

Như vậy là trong 6 vùng thì có tới 2 vùng là Miền núi phía Bắc (bao gồm 14 tỉnh) và Tây Nguyên (bao gồm 5 tỉnh) hoàn toàn không có số thu điều tiết về NSTW, còn riêng vùng Đồng bằng sông Cửu Long thì có tới 12/13 tỉnh thành thường xuyên nhận bổ sung cân đối từ NSTW trừ Cần Thơ.

"Sự mất cân đối giữa các vùng miền không chỉ thể hiện rõ trong đóng góp vào thu NSNN mà còn trong tỷ lệ chi NSNN và nhận bổ sung cân đối từ NSTW", Ts. Ánh cho biết.

Đặc biệt, trong tổng số thu dự toán NSNN năm 2016 là hơn 1 triệu tỷ đồng thì 14 tỉnh miền núi phía Bắc đóng góp vốn vụn hơn 3,6% và 13 tỉnh thành đồng bằng sông Cửu Long cũng chỉ đóng góp được trên 4,5% còn cả 14 tỉnh thành Bắc Trung bộ và Duyên hải miền Trung đóng góp gần 11%, riêng 5 tỉnh Tây Nguyên có tỷ lệ đóng góp vào thu NSNN thấp nhất, chỉ chưa đầy 1,4%.

Gánh nặng thu NSNN dồn lên vai 6 tỉnh thành Đông Nam bộ khi phải đảm đương tới trên 42% tổng thu NSNN và 11 tỉnh thành đồng bằng sông Hồng với tỷ lệ hơn 30%. Chỉ riêng số thu NSNN của TP.Hồ Chí Minh đã cao hơn nhiều so với số thu của toàn bộ 46 tỉnh thành năm ngoài vùng đồng bằng sông Hồng và Đông Nam bộ. Chênh lệch giữa tỉnh có số thu NSNN trên địa bàn thấp nhất có 501 tỷ đồng (tỉnh Bắc Cạn) với tỉnh có số thu cao nhất (TP.Hồ Chí Minh) lên tới gần 600 lần.

Cùng với đó, sự thiếu công bằng trong thu chi NSDP còn thể hiện ở tỷ lệ điều tiết về NSTW khi TP.Hồ Chí Minh có tỷ lệ điều tiết cao nhất với chỉ 23% tổng thu NSNN trên địa bàn được giữ lại cho NSDP với gần 70 ngàn tỷ đồng trong khi riêng TP.Hồ Chí Minh chiếm tỷ trọng gần 27% tổng dự toán thu NSNN năm 2016.

Hà Nội đứng trong nhóm có tỷ lệ điều tiết cao thứ hai (cùng với Bình Dương và Bà Rịa - Vũng Tàu) với tỷ lệ giữ lại NSDP từ 40-44% tổng thu NSNN trên địa bàn. Tổng thu NSNN trên địa bàn của Hà Nội mặc dù đứng thứ 2 cả nước song cũng chỉ chiếm hơn 15% tổng dự toán thu NSNN năm 2016. Mặc dù cả 5 thành phố trực thuộc TW đều nằm trong nhóm tự cân đối được NS nên không phải nhận bổ sung cân đối từ NSTW song tỷ lệ thu NS trên địa bàn được giữ lại ở địa phương lại rất khác nhau, chẳng hạn Hà Nội được giữ lại 42%

nhưng Hải Phòng được giữ lại tới 88% còn tỷ lệ này ở Đà Nẵng là 85% và ở Cần Thơ tới 91%....

Ý lại trợ cấp từ NSTW

Theo Ts. Ánh, có nhiều nguyên nhân dẫn đến mất cân đối và thiếu công bằng trong thu chi NSDP ở nước ta suốt nhiều thập kỷ qua, trong đó nguyên nhân chủ yếu trực tiếp là mức độ tập trung kinh tế quá lớn vào một số trung tâm và khoảng cách chênh lệch phát triển giữa các tỉnh thành, giữa các vùng miền quá lớn.

Riêng số lượng DN tại TP.Hồ Chí Minh đã chiếm gần 1/3 tổng số DN cả nước, bằng toàn bộ số DN tại đồng bằng sông Hồng (trong đó riêng Hà Nội chiếm hơn 70%), gấp khoảng 2,5 lần số DN tại Bắc Trung bộ và Duyên hải miền Trung, gấp 4,2 lần số DN tại đồng bằng sông Cửu Long và gấp tới gần 8 lần số DN tại Trung du và miền núi phía Bắc...

Cùng với TP.Hồ Chí Minh, gánh nặng thu NSNN hiện đang dồn lên một số tỉnh thành có tốc độ đô thị hóa và công nghiệp hóa cao, thu hút được phần lớn nguồn vốn đầu tư trong và ngoài nước, trong khi đại đa số tỉnh còn lại vẫn dậm chân tại chỗ ở tình trạng nông nghiệp kém phát triển hay khai thác tài nguyên thô, chưa phát hiện và khai thác được tiềm năng thúc đẩy tăng trưởng kinh tế.

Bên cạnh những nguyên nhân trực tiếp nêu trên thì nguyên nhân gián tiếp là phân cấp NSNN giữa TW và địa phương còn bất cập khi chưa thể khuyến khích tính chủ động của đại đa số tỉnh trong thu chi NSDP, giảm bớt sự phụ thuộc quá lớn vào NSTW đồng thời lại làm suy giảm động lực và điều kiện tăng thu cũng như nuôi dưỡng nguồn thu cho một số ít tỉnh thành có khả năng tự cân đối NS.

Như vậy "Rõ ràng, phân cấp thu chi NSNN cần tiếp tục bổ sung hoàn thiện gắn với tiến trình cơ cấu lại thu chi NSDP nói riêng và cơ cấu lại NSNN nói chung theo hướng công bằng, hiệu quả, gắn với phát triển kinh tế - xã hội đồng thời khắc phục tình trạng mất cân đối quá mức và nâng cao tính chủ động sáng tạo của địa phương trong quản lý NSNN", Ts. Ánh khẳng định.

Theo TBKD